

החברותא

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס 498 בס"ד ערש"ק פר' בשלח (שכ"ט-ש"ס) ט' שבט תשע"ה

פנינים יקרים

מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו (י"ד, ט"ז) פסוק זה נדרשו הכל לכארו מה פשר הביקורת שנמתחה על ישראל על אשר בעת צרתם זעקו אל ה' בתפלה? אלא שהקב"ה הודיע לבני ישראל כי אך בהם תלויה הישועה שאם תהיה אמונתם ובטחונם בה' בשיא תוקפה עד שיעשו מעשה ויסעו הלוך ונסוע אל תוך הים בלב סמוך ובטוח שודאי יקדע הים לפניהם, יגרמו עי"ז התעוררות למעלה שאכן הים יקדע לפניהם.

(רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל)

ויראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו (י"ד, ל"א) לפעמים היראה גורמת החלשת האמונה, כדי להרגיע רוח האדם הנלחצת מעידה תוה"ק שהפעם היראה דירבן את העם להאמין בה' ובמשה עבדו, אפשר שהגיעו לדרגת יראת הרוממות ומדויק מהלשון ויראו העם את ה' שהוא יראת הרוממות. (פלגי מים)

ויאמינו בה' ובמשה עבדו (י"ד, ל"א) מהזיוק 'משה עבדו' למידין שבני ישראל האמינו בה' והיה ברור להם כי משה הוא רק עבדו של השי"ת ולא מכחו עשה את הישועה ודו"ק.

סו"ס ורוכבו רמה בים (ט"ז, א') רש"י: שניהם קשורים זה בזה והמים מעלים אותם לרום ומורידים אותם לעומק ואינם נפרדים ע"כ. שמא יבוא הרוכב וברגעים הללו של חיים ומות יטעה לחשוב כי לא מה' היתה לו זאת, רק משום שאיבד את סוסו מובע הוא, לכך היו קשורים השניים כל אותה עת עד מותם ויבינו שמה' היתה זאת. (רבי יחזקאל סרנא זצ"ל)

זה א-לי ואנוהו (ט"ז, ב') אונקלוס תרגם "דין אלקי ואבני ליה מקדש" פירושו: זה א-לי ואבנה לו מקדש. וקשה מה ראו בני ישראל דוקא עכשיו לקבל על עצמם את בניית בית המקדש? אמנם כלל גדול הוא בעבודת ה' לשמר את ההתעוררות באיזה עשיה חשובה אחרת יתבוננו רגעי ההתעלות, לכן קבל על עצמם באותה שעה לבנות בית מקדש שבקרבו תשרור הנהגת השי"ת ומשם ישאבו רוח הקודש. (ילקוט לקח טוב)

זה א-לי ואנוהו (ט"ז, ב') דרשו חז"ל ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל וכל שאר נביאים. וצ"ב מפני מה זכו הגרים למדרגה גבוהה משל הנביאים, התירוץ כי המסירות נפש אצל הגרים היתה יותר גדולה משל הנביאים כי לא היה להם כל רקע להביאם למסירות הנפש ובכ"ז נכנסו לתוך הים עד חומטן מרם נקדע להם הים. וכפי גודל המסירות נפש כך גודל ההשגה ודו"ק. (מתוך דברי רבי יצחק פריד מוולוז'ין)

והאזנת למצוותיו (ט"ז, כ"ז) האזנת מלשון און רמו לזה שאמרו חז"ל (יבמות כא) שיש לעשות סייג ומשמרת למצוות ודרשו על המקרא הנאמר בקהלת 'אזון וחקר תיקן משלים הרבה'. הכוונה בזה שיש צורך לעשות אוזניים לתורה כדי שינקל בקיומם כידיות המאפשר הרמת כלי כבוד... (בשם רבי זלמנה מילנא)

ויבואו אליהם ושם שנים עשרה עינות מים וגו' (ט"ז, כ"ז) לוא ידעו ישראל כי בעוד כברת דרך מוזמנים להם מים לא היו מלינין על משה מכאן שקצר הרואי היא זאת הגורמת לתערומות ותלונות... מזה נלמד על אורך רוח. (חפץ חיים)

והוא כורע גר לבן ופעמו כצפיחית בדבש (ט"ז, ל"א) דרשו חז"ל שכל אדם היה יכול למעום במן מעם כל מאכל שחפץ בו, ואם לא חשב כלל לא הרגיש כל מעם, כן יהיה גם לעתיד לבא כשנוכח לביאת המשיח בב"א מי שחשב על משיח חיכה לו וציפה לבואו הוא יטעם מעם משיח כשיבוא, ומי שלא ציפה לבואו לא ירגיש בו שום מעם כשיבוא, וכן הוא בכל דבר רוחני...

ויצמא שם העם למים וילן העם על משה ויאמר למה זה העליטנו ממצרים וגו' (י"ג, י"ג) הנהגת הקב"ה עם ישראל במדבר היתה על סביעית העשויה להשתנות בכל עת בניגוד להנהגה טבעיות שלא משתנה בקלות. העם שיצאו ממצרים העדיפו את ההנהגה הטבעית ועל זה באו במענה למה העליטנו... וחבלו.

(רבי איצלה בלזר זצ"ל)

שיחת הרא"ש זצ"ל כ"ח ניסן תשל"ה (חלק ט) ה'בא לזכרם ע"י א.א.

שמולכים אותו בדרך האמת, ונכנס בהפקרות כזו שלא אכפת לו שום דבר.

הרי אחרי שהפקיר את עצמו למציאות של השונא שלו, ונתן לו את הנשימה הזו של ההפקרות והיה אתו, הוא יוצא משם עם נקיפות מצפון, עם הרס, עם אבדון ועם חרטה, (ומוזה אנו יכולים לראות עם מה נצא מהעולם הזה אם נצפצף על כולם ונחיה בהפקרות). איך הוא מסכים להכנס לכזה אובדן? אלא מה, עכשיו הוא בהפקרות שלא אכפת לו שום דבר. בינתיים, באותו רגע, הוא חי, ויש לו חיים טובים. הוא מצפצף על כל העולם ועל המדריכים שלו, והוא מופקר לעשות כל דבר שהוא רוצה. ולא עוד אלא שהוא מוצא דרכים איך לחבל בהשפעת המורים שלו, אלו שה' חנן אותם להדריך את המקושרים אליהם. לא די שאינו משביע אותם נחת, עוד מוסיף לגרום להם צער.

אבל כל אחד יכול לדעת אצלו בעצמו מה יוצא מכל זה. אחרי שנגמרת הנשימה הזו והוא גומר עם התענוג של השטן, הוא יכול לראות בעצמו, כל זמן שהנשמה בקרבו הוא מרגיש את הכאב של החרטה. הוא אמנם חוזר על זה שוב, מפני שהוא נכנס בהפקרות של "עבדא בהפקירא נחא ליה", והוא חי במצב של "צפצוף על כל אחד" שזו דרך שכל באיה לא ישובון, אבל אוי ואבוי לו. אוי ואבוי לאדם שהולך בדרכים הללו. והוא לא יודע ולא מרגיש שהתפקיד שלו הוא לא לקבל את התענוג הזה, ולהיות דרוך כל הזמן כמו זה שמסתובב במרחבי מדבר

באותה מציאות של מדבר שממה אנו שרויים, "שממה" כמו של מתים, רק לנו עוד נוסף קוצים ודרדרים נחשים ועקרבים. מהיכן הם מגיעים כולם? מי שולח אותם אלי במחשבת? מי מזהיר אותי שלא אקבל את הסיפוק של המדבר, ומעורר אותי לדעת שזה שממה ועצבות, וכל התענוג הזה הוא תענוג של עצלות שגורם לי לההרס עד היסוד? מי הוא זה שנותן לי להבין שלא מרוב אהבה נותן לי השטן את הסיפוק? למה יש לי כאבים עמוקים כאלה, וכל היום אני טרוד עם מחשבות ולא יכול לצאת מזה? מי הוא זה ואיזה הוא שמביא עלי כאבים כאלה, והכניס אותי במציאות שאני לא יכול לחיות בה? הלא דבר הוא.

אולם אנו חיים במציאות הזו בסיפוק מלא, ה' שלח אותנו למדבר השממה, למקום של הקוצים והדרדרים, הנחשים העקרבים, אולם אנו דורכים עליהם ומקבלים את הדקירות והנשיכות בתענוג. בשעת מעשה הם נותנים חיות רגעית מהסיפוק של העצלות שאני לא מתנגד, ובגלל זה האדם נסחף לשרשים הרעים שלו, של גניבה או רציחה או ניאוף, וכל מיני הפקרות שיש בעולם, והוא מצפצף על כל העולם, ועל אלו שמדריכים אותו ורוצים להכניסו תחת כנפי השכינה. ולתת לו את סיפוק החיים לכל הזמן שהוא צריך להיות בעולם יחד עם הנחשים והעקרבים הללו. אך באותה נשימה נותנים לו הנחשים והעקרבים כנגד זה הפקרות, והוא מצפצף על כל אלו

השממה, במקום הקוצים והדרדרים הנחשים והעקרבים, שלמרות שיש לו תענוג מהטבע הוא יודע שעליו להיזהר מפגיעתם של המזיקים הללו שהוא רואה מולו, כל הזמן הוא מרוכז בזהירות שלא להיזק. שלא יהרגו אותו, ושלא יקבל את ההרס מאלו שרוצים להרוס אותו.

כך גם אנו צריכים, בתחושה זו של אדם שיצא למדבר השממה, שעד שזוכה לצאת משם הוא שרוי בפחד מתמיד מהקוצים והדרדרים והאריות וכל מרעין בישין שנמצאים שם, למרות בנשימה הזו הם נותנים לו תענוג מכל ההוללות שיש בעולם.

אולם בפועל אנו מסתובבים במדבר השממה הזה ולא מפחדים. כבר עברו שנים אחרי שנים ואפשר כבר לראות את התוצאות אצל אלו שמסרו עצמם לנחשים והעקרבים, ואנו מכיוון שבנשימה הזו הם נותנים לנו תענוג מכל ההוללות שיש בעולם. רודפים אחרי התענוגים הללו ומצפצים על כל אחד. מוריו רוצים לתת לו חיות תמידית בכל העולמות, שיחיה חיי נצח בזה ובבא, אבל הוא רץ לקבל את התענוג של ההפקדות. של הרגע הזה והוא שוכח שהתענוג הזה הוא המוות שלו, אח"כ הוא יבכה כל השנים ואף אחד לא יוכל לעזור לו. נכון שאף פעם לא מאוחר, אבל אז כבר קשה מאד לצאת מההפקדות. מי שהולך בדרכים הללו לא יכול לחזור. ואני רואה זאת מעצמי, שאינני יכול לצאת ממה שהתרגלתי במשך שנים, למרות שיש לי מזה סבל שאין דוגמתו ונפילות בכל נשימה

ונשימה, אני לא מצליח להחליץ. כל הזמן אני מחפש דרכים איך לצאת מההרגלים הללו, אבל אני מודיע לכם שלדאבוני הגדול עדיין לא הצלחתי לתת את הצעד הראשון בכדי לצאת מהמיצר ומהכאבים שלי. לכן רציתי ללמד אתכם, ולהזהיר אתכם שלא תגיעו לכאבים העמוקים שאני עברתי, שלא תלכו בדרך שאני הלכתי, ונכשלתי, ונתקעתי, ואני לא יכול לצאת.

לכן רציתי להפקיר את עצמי למען החברים שלי, ועבור כל אלו שקשורים איתי בנפש, לספר להם על המציאות בה אני חי, ולהסביר להם: אל תלכו בדרכים האלו. כבר עשרים וחמש שנה שאני עובד אתכם, וכל אחד יודע בליבו שהפקרתי בשבילו, והזהרתי. דיברתי אל כל אחד ואחד, ולא התביישתי לספר לכם את כל הדרכים שנכשלתי. אך כאשר יש הפקדות - שום דבר לא עוזר. אמנם אני לא בסדר וממני אין שום דבר מה ללמוד, אבל הדרכים הללו הם אמת. הם לא משלי, זה ממה שה' חנן אותי לתת לזולתי.

אבל בכל זאת, אף פעם לא מאוחר. וכמו שהשטן יכל לבוא ליוחנן כהן גדול אחרי שמונים שנה ולא התיאש, עד שהרס אותו והביא אותו להיות צדוקי, וגם על אלישע בן אבויה - שהיה תנא, הרבי של רבי מאיר בעל הנס - יכל השטן להשפיע ולהביא אותו לאפיקורסות, באותה מידה, גם אנו יכולים, וממנו נקח לעבוד את ה'. כל אחד יכול להתחיל לעבוד עם עצמו, ולהכיר באיזה מדבר שממה הוא נמצא, ולחיות עם הפחד

המשך מעמ' קודם

בוחר להיות מסכן בכדי לפגום).

בזמן ההוא שהאורות של משיח ישלטו עלינו וה' ישרה את שכינתו עלינו, כל אלו שצפצפו על כל העולם ואמרו די לנו בחיי שעה, לא צריך לחשוב על הרגע שאחרי כי זה מביא לחרטה, אז הם יעמדו ויבכו על כל השנים שעברו עליהם ככה, ולזכות בחלק בבית השלישי, בהם יכלו לרכוש אוצרות של אורו של משיח, ובמקום זה רכשו לעצמם חלק בגהנום לנצח, שאף פעם לא יוכל לצאת משם. אוי ואבוי לו או במצב הזה, שבכל נשימה הוא יחכה לנשימה שתבוא אחריו, והוא יבכה על אותה נשימה שהוא הפקיר את עצמו, וחשב לעצמו: יש לי רגע של הפקרות - אני מצפצף על המדריכים שלי ועל כולם.

ולשם כך הקב"ה שולח את הנסיונות בדמות של נחשים ועקרבים, שעושים לאדם רק רע, על מנת שיבין להזהר מהם. מפני שאין הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו, ואם הוא מביא אותו לידי נסיון הוא מביא לו גם את הסיבה שתעצור אותו. לפני שהוא יוצא לעשות רע לא יתכן שלא יזהיר אותו וישלח לו כל מיני סיבות שישמרו אותו.

המשך יבוא אי"ה

מהנחשים העקרבים שנמצאים במדבר השממה הזה. כי אנו מוקפים בחיות רעות, כלבים רבים סבבוני. זה שהולך במקום שממה, שלבו מלא פחד מהנחשים והעקרבים והאריות הסובבים אותו מבלי שיש לו מקום לברוח, לאיפה שרק ירוץ רץ אחרי האריה הטורף והנחשים והעקרבים. אבל לנו יש על מי להשען, על אבינו שבשמים, כל נשימה ונשימה הוא מחכה להוציא אותנו מהגלות המרה.

אשרי האדם הזוכה להכנס לפרדס הזה, וכמו רבי עקיבא שנכנס בשלום ויצא בשלום כך כל אחד יכול להכנס ולחיות במדבר השממה הזה, ותמיד לבחור ולחיות בפחד מן הסכנה, שלא לקבל מהנחשים והעקרבים את הסיפוק של הנשימה הזאת. סיפוק שסופו חורבן ואבדון, והנאה שאחריה מות לנצח. אוי ואבוי יהיה לו בזמן שיבוא המשיח ונצטרך לקבל אורו של משיח, את אור שבעת ימי בראשית, והוא יצטרך לעמוד מרחוק ולקבל נהמא דכסופא. אוי לו מיום הדין שלו. אין בושא יותר גדולה מזה שהוא יהיה נכוה מחופתו של חברו. אותו חבר שהיה איתו באותו מקום ובאותו זמן, עכשיו הוא יראה אותו נהנה מאור שמשנוור לו את הנפש שלו, והוא צריך לעמוד במסכנות ולבקש (כמו שעכשיו הוא

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים
 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
 ת.ד. 5080 ירושלים 91050

